

Strengere krav på avløpsområdet og våre forventninger til kommunene

Innlegg for Fagrådet for Ytre Oslofjord 16. juni 2023

Pernille Eriksdatter Giske

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Tenk miljø i alt dere gjør

- Det er forbudt å forurensse
- Vannforskriften og naturmangfoldloven
- Revidert avløpsdirektiv – begrense negativ miljøpåvirkning
- Statsforvalteren kan gi tillatelse til utslipp
- Resipienter skal ikke belastes negativt
- Brukerinteresser

Drammenselva ved Landfalløya. Foto: Pernille Eriksdatter Giske.

Føringer i *Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord*

Oppfølging av avløpssektoren:

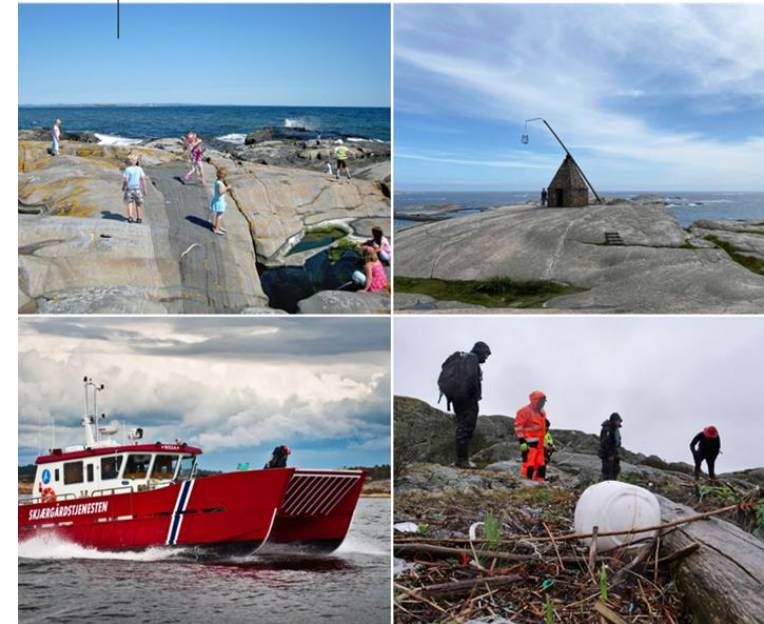
- **Strengere håndheving av eksisterende krav** i regelverket for utslipp av kommunalt avløpsvann og avløpsvann fra spredt bebyggelse.
- **Redusere mengden overvann og annet fremmedvann** som tilføres avløpsnettet gjennom krav i utslippstillatelser og kommunale handlingsplaner for avløpssektoren.
- **Styrke innsatsen med tilsyn og oppfølging av krav** i tillatelser til utslipp av avløpsvann.

Klima- og
miljødepartementet

Tiltaksplan

Helhetlig tiltaksplan for en
ren og rik Oslofjord med
et aktivt friluftsliv

Politikere må dultes i riktig retning

- Tydelige signaler om at det ikke kommer økonomisk støtte
- Forurensere betaler
- Økt utbygging og vekst i kommuner må gå hånd i hånd med avløpsinfrastruktur

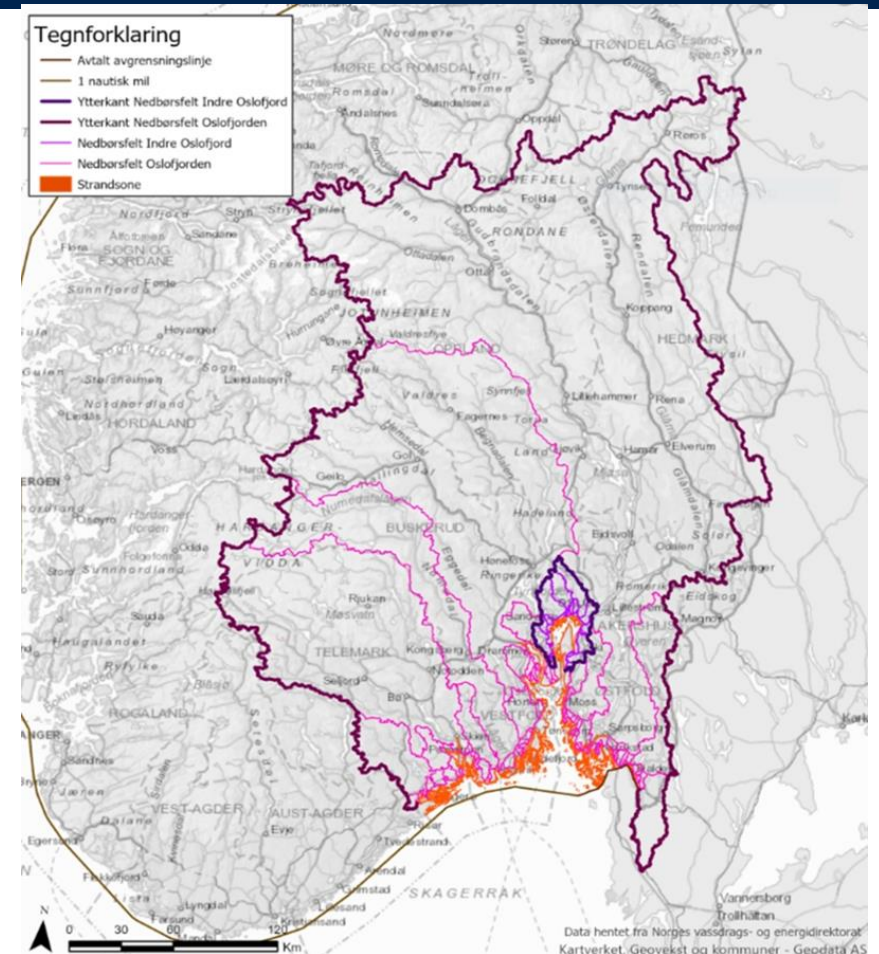
Drammensfjorden fra Lier. Foto: Pernille Eriksdatter Giske.

Føring fra Miljødirektoratet: Innføring av nitrogenrensing

Brev fra Miljødirektoratet 13. mai 2022.

- Alle kommuner og IKS som **tilhører en omfattende tettbebyggelse innenfor Oslofjordens nedbørsfelt**, må forvente at det vil komme krav om nitrogenfjerning ved utslipp av kommunalt avløpsvann.
- Omfattende tettbebyggelse: $\geq 10\ 000$ pe
- Behov for at flest mulig kommuner med **utslipp direkte til Oslofjorden eller sidefjorder starter prosjektering av nitrogenfjerning** før de formelt får krav om det.

Forslag til nytt avløpsdirektiv fra EU

- Virkeområdet utvides: alle tettbebyggelser med samlet utslipp lik eller større enn 1 000 pe
- Sekundærrensing blir minimumskrav
- Skillet mellom ferskvanns- og sjøresipienter fjernes
- Kravene til rensegrad for fosfor- og nitrogenfjerning strammes inn
- Alle renseanlegg som mottar mer enn 100 000 pe skal ha både fosfor- og nitrogenfjerning, i tillegg til et fjerde rensetrinn for å fjerne mikroforurensning
- Energieffektiv og energinøytral avløpssektor innen 2040
- Straffereaksjoner ved overtredelse av krav

Sett av midler og start planlegging!

Les mer på våre hjemmesider:

<https://www.statsforvalteren.no/nb/oslo-og-viken/miljo-og-klima/avlop/forslag-til-revidert-avlopsdirektiv/>

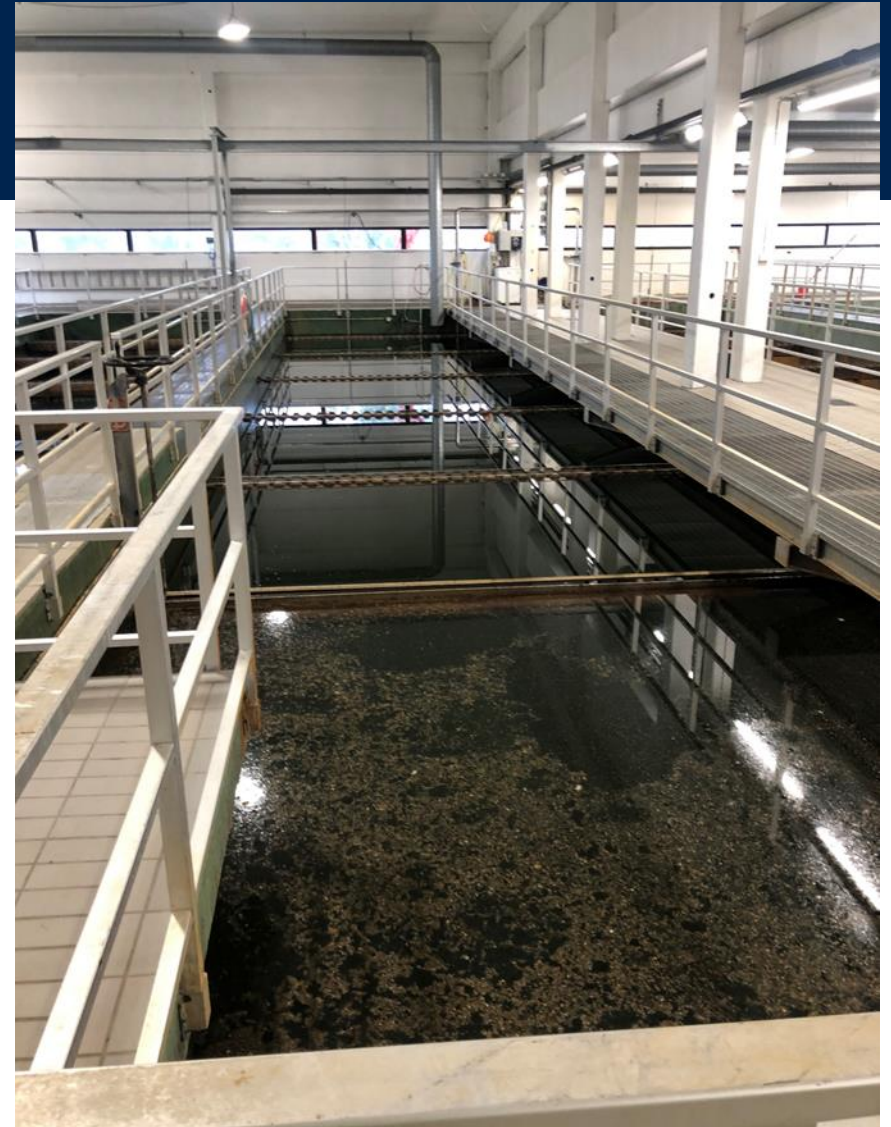

Strengere krav i Statsforvalterens tillatelser etter forurensingsloven

- Tillatelser til hele tettbebyggelser avgrenset av kommunegrenser
- Krav til kommunens planlegging av samlet avløpsvirksomhet
- Mer omfattende krav til avløpsnett
 - Virkningsgrad
 - Måling av utslipp via vesentlige overløp
 - Prosentkrav driftsoverløp
 - Kontroll på fremmedvann
 - Ledningsnettfornyelse
- Økt frekvens på prøvetaking
- Strengere rensekrav (nitrogen, P, BOF og KOF)
- Totalutslippskrav (tonn per år)
- Bakterierensekrav
- Samordningskrav
- Nitrogenrensekrav/utredningskrav med tanke på å innføre nitrogen ved neste revisjon

Egenkontrollrapportene for 2022 viser...

- Flere kommuner har alvorlig avvik enn i 2021
 - 100 % - overskridelser
- Klarer ikke sekundærrensekrav
- Overbelastede renseanlegg
- Fremmedvann på ledningsnett
- Mangelfull rapportering
- Styringsdokumenter (internkontroll)

Revisjon Monserud renseanlegg 2020. Foto: Statsforvalteren i Oslo og Viken.

Krav til nitrogenrensing

- det skjer mye i kommunene nå...

- Det er ikke nødvendig å vente på krav fra OSS...
- Kommunene kan på selvstendig grunnlag sette i gang prosesser for å styrke oppsamlingen av avløpsvann og å forbedre rensing, inkludert nitrogen.
- Snakk med nabokommunen om dere skal starte prosessene sammen!

Naverfjorden i Larvik. Foto: Pernille Eriksdatter Giske.

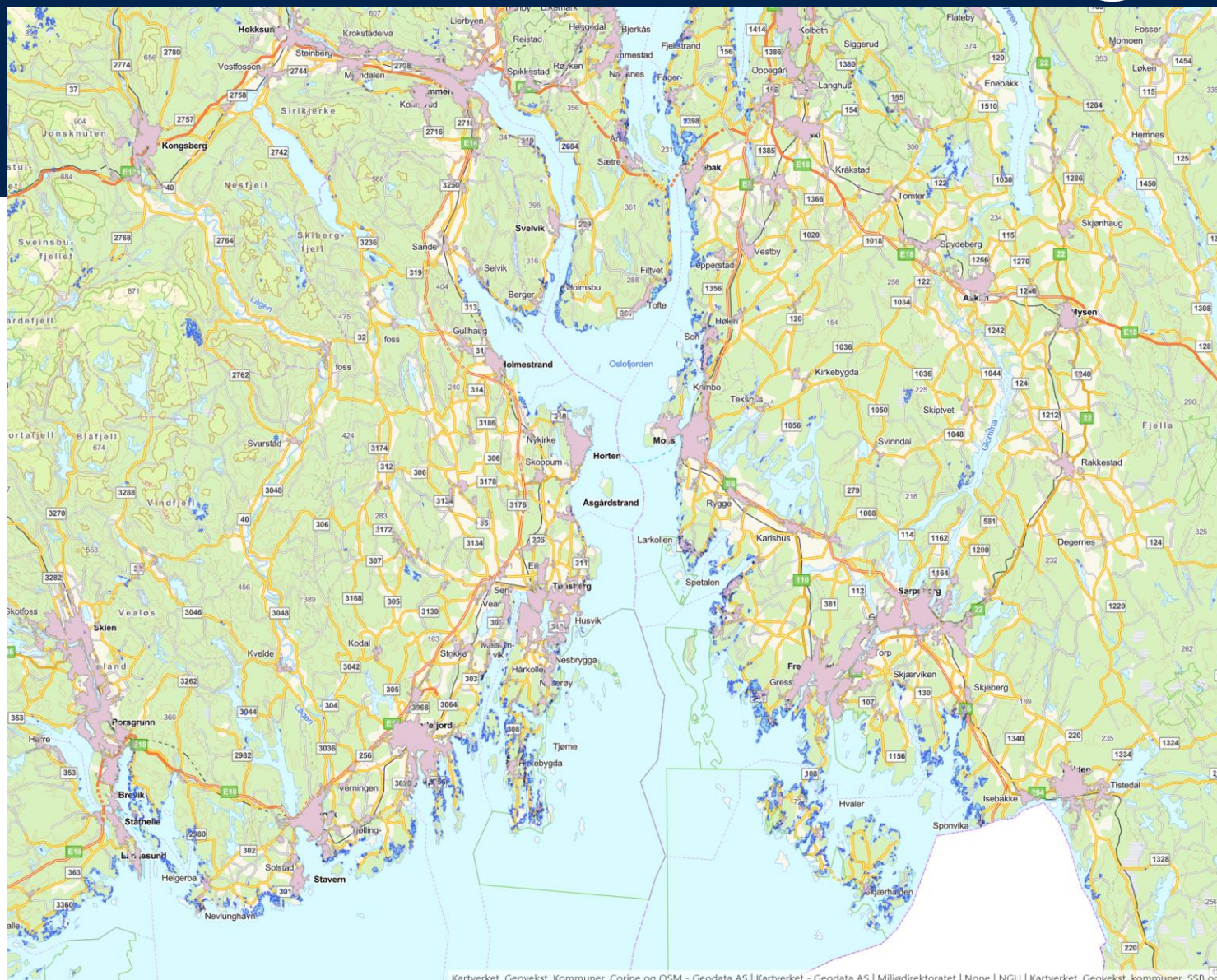
Samarbeid om gode renseløsninger

- Tettbebyggelsene ligger tett
- Samlet belastning på resipient
- Må se på vedtatte reguleringsplaner – vil tettbebyggelsene kobles sammen?
- Samarbeide for å oppfylle de strengere kravene

Se veiledning her:

<https://www.statsforvalteren.no/nb/oslo-og-viken/miljo-og-klima/avlop/tettbebyggelse/>

Våre forventninger til kommunen som planmyndighet

- Avløpshåndtering må sikres i planfasen
- Langsiktige og oppdaterte vann- og avløpsplaner (VA-plan)
- Få oversikt over tettbebyggelsene
- Sette krav om påkobling ved nye utbygginger
- Sikre krav om kritisk infrastruktur i tråd med forurensningsloven før utbygging
→ Rekkefølgebestemmelser
- Tenk langsiktig ved planlegging av nye utbygginger
- Sett av tilstrekkelig areal ved bygging av nye anlegg

Våre forventninger til kommunen som forurensningsmyndighet

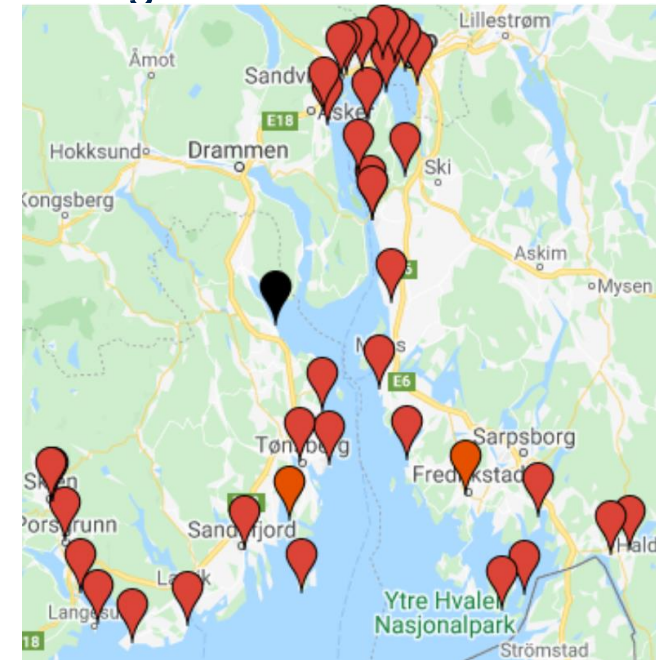
- Følge opp avløp i tettbebyggelser regulert etter kap. 13:
 - følge opp egenkontrollrapportering
 - føre tilsyn
 - sikre oppdaterte tillatelser med krav som sikrer at vannforekomstene bringes til god tilstand
- Sikre påslippstillatelser til industri
- Følge opp og kontrollere mindre avløpsanlegg (kap. 12)

Tømmestasjoner for båtseptik fra fritidsbåter

- Regjeringen jobber med en forskrift om forbud mot tømning av båtseptik i sjø
- Forurensningsloven § 26 andre ledd:
Kommunen skal også sørge for nødvendige anlegg for tømning av avløpsvann fra bobiler, fritidsbåter m.v.
- Forurensningsforskriften § 20-5:
Havneansvarlig skal ut fra behovet for levering, sørge for etablering og drift av mottaksordninger for avfall og lasterester fra skip i havnen.*
- Finansieres gjennom leie av båt plass og gebyr i gjestehavn
- Gebyrene baserer seg på antall personer båten er bygget for og kan kategoriseres etter fartøygrupper

Kart: Oslofjorden Båteier Union.

*kloakk er avfall etter ff § 20-3

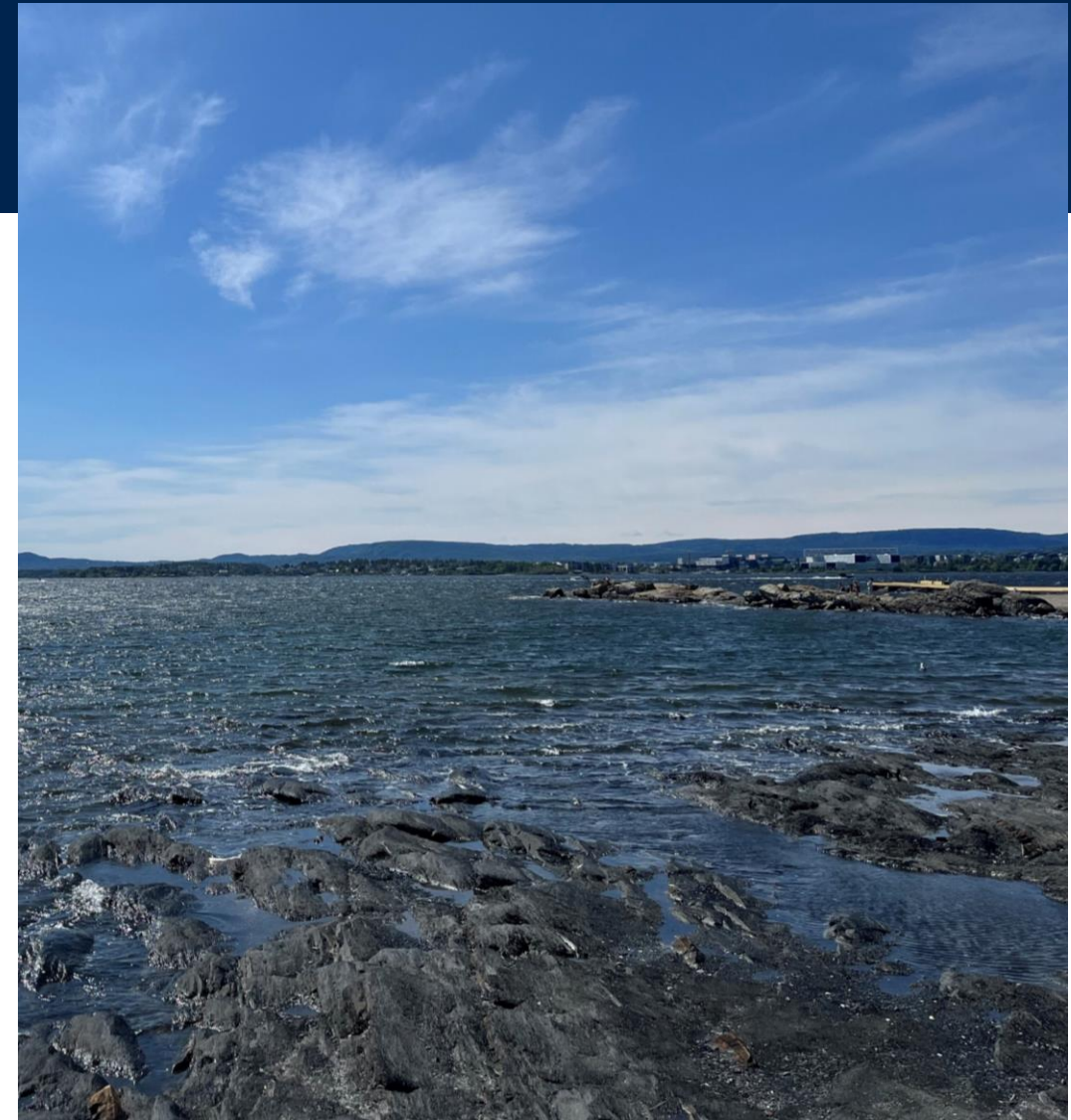

Hvordan jobber vi med oppfølging av avløp nå?

- Gjennomgang av årlige utvidede egenkontrollrapporter
- Tett oppfølging av kommuner med avvik fra forurensningsregelverket
- Informasjon, veiledning
- Pålegg med krav om gjennomføring av tiltak
- Utredningskrav for å styrke kunnskapsgrunnlaget

Veiledning om utslippstillatelse:

<https://www.statsforvalteren.no/nb/oslo-og-viken/miljo-og-klima/avlop/soknad-om-tillatelse/>

Oslofjorden fra Huk. Foto: Pernille Eriksdatter Giske.

Oppsummering

- Strengere krav kommer
- Tenk samarbeid der det lar seg gjøre
- Skaff oversikt over tettbebyggelsene i kommunen
- Planlegg tidlig, langsiktig og helhetlig (VA-plan)

Asperen i Aremark. Foto: Pernille Eriksdatter Giske.

Takk for meg!

Pernille Eriksdatter Giske
pernille.giske@statsforvalteren.no

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Facebook [sfov.no](https://www.facebook.com/sfov.no)
Nettside statsforvalteren.no/ov

